

Kõrkõnne Kirik

3
2019

Uusia tuulia ja Joulurauhaa kaikille

Kirkon alat ry:n edustajiston vuoden 2018 syyskokous valitsi yhdistyksemme puheenjohtajan Antti Ruuskasen liittomme Kirkon alat ry:n uudeksi puheenjohtajaksi, joten kesällä 2019 yhdistyksemme vuosikokouksessa Lahdessa oli puheenjohtajan valinta edessä.

Allekirjoittanut valittiin siellä uudeksi puheenjohtajaksi, siitä iso kiitos luottamuksesta, yritän hoitaa tehtävää mahdollisimman hyvin.

Olen ollut Seinäjoen seurakunnan palveluksessa yli kolmekymmentä vuotta. Aluksi olin Talonmiesvahtimestari (suntion töitä oli paljon), hoidin krematoriota, vaikkakin alkuajoina oli tuhkaukset Pohjanmaalla aika harvinaista, noin 50-60 kpl vuodessa, tällä hetkellä tuhkauksia Seinäjoella noin 900 kpl vuodessa. Tällä hetkellä olen työnjohtaja, talviaikana teemme työtä aika pienellä porukalla, mutta kesäisin työntekijäjoukko moninkertaistuu. Kesä-Heinäkuussa on Seinäjoen alue seurakunnan, eli Törnävän hautausmaalla 40-45 henkilöä töissä.

Luottamustehtävistä, Kirkonpalvelijoiden ala-osastotoiminta oli lähellä sydäntä, silloin uran alku-aikoina. Illan viat ja kokoontumiset toivat Etelä-Pohjanmaan alueen työntekijöitä yhteen pari kertaa vuodessa, useista kymmenistä, yli sataan henkeen. Nykyään ei ala-osaston tapahtumiin ole osallistujia, niin runsaasti. Luottamusmiestoimintaan menin mukaan, 90 luvun loppupuolella, tällä hetkellä olen Kirkon alat ry:n pääluottamusmies Seinäjoen seurakunnassa. Kirkonpalvelijat ry:n hallituksessa olen ollut usean vuoden. Kirkon alojen edustajistossa olen ollut edustamassa Kirkonpalvelijat ry:tä. STTK:n aluetoimikunnassa olen Kirkon alojen edustaja. Suomen hautaus toiminnan keskusliiton hallituksessa olen myös mukana, siellä toimitaan alan yhteisöjen keskusjärjestönä Suomessa. Kehitämme hautaus toimintaa, edistämme alalla toimivien yhteistyötä ja vaalimme, sekä edistämme hautaus kulttuuria.

Kirkon alat ry:n edustajiston 2019 sääntömääräinen syyskokous pidettiin 22.11 klo 10.00 Seurahuone Hel-singissä, aikaisemmin on edustajistossa 20 kpl edustajia, nyt edustajien lukumäärä 25 jäsentä. Uusien sääntöjen mukaan viisi jäsenyhdistystä sai uuden edustajan edustajistoon, Kirkonpalvelijat sai myös lisäjäsenen. Lisäksi uusissa säännöissä määrätään, että kullakin edustajiston jäsenellä on kaksi varajäsentä aiemman yhden varajäsenen sijasta. Näin varmistetaan, että kaikilla jäsenyhdistyksillä olisi aina riittävä määrä edustajia kokouksessa. Kokouksessa käsiteltiin, mm liittomme toimintasuunnitelma, talousarvio ja päätetään jäsenmaksut seuraavalle vuodelle, eli varsinainen jäsen, jäsenmaksu on edelleen 1,3 % ennakonpidätyksenalaisesta tulosta, eläkeläisjäsen on 40 €/vuosi, kanatusjäsen on 50€/vuosi.

Evankelis-luterilaisen kirkon yleisen virka- ja työehtosopimuksen voimassaolo päättyy 31.3.2020. Neuvottelut uusista virka- ja työehtosopimuksista käydään loppusyksyn 2019 ja alkukevään 2020 aikana. Edustajisto antoi hallitukselle valtuudet hyväksyä eri neuvottelualojen sopimustavoitteet, sekä Evankelis-luterilaisen kirkon yleinen virka- ja työehtosopimuksen kevään 2020 liittokierroksella. Eipä oikeastaan edustajistossa ollut mitään vaikeita päätöksiä.

Monissa seurakunnissa tapahtuu muutoksia keskusrekisterin johdosta, Seinäjoki on yksi niistä monista. Useassa seurakunnassa on jouduttu käymään ns YT neuvottelut keskusrekisterin johdosta. Kirkkoherranvirastot lakkaavat monesta seurakunnasta.

Muutoksia tulee myös suorituslisän johdosta, joka korvaa KirVESTES:n Havaa koskevat määräykset. Suorituslisä astuu voimaan 1.1.2020. Suorituslisäjärjestelmän piiriin kuuluu kaikki yleisessä palkkausjärjestelmässä olevat viranhaltijat ja kuukausipalkkaiset työntekijät, joiden sopimus on yli 4kk. Se on euromääräinen ja suorituslisän maksaminen perustuu viranhaltijan/työntekijän työsuorituksen arviointiin. Seura-

kunnat, joilla Hava käytössä, niin sitä maksetaan 31.12.2019 saakka, ja suorituslisää aletaan maksaa 1.1.2020 alkaen. Tietenkin edellyttäen, että kehityskeskustelut on käyty, työsuorituksen arviointi tehty, ja tehty tavoitteet seuraavalle arviointijaksolle, koska uusi arviointijakso alkaa.

Mistä, ja milloin joulou alkoo, alkaako se adventista vai siitä, kun kauppoissa ja radiossa rupeavat joululaulut soimaan ja seurakunnissa joulujuhlia järjestetään, kirkkoihin ja muihin tiloihin pyydetään tekokuusia (oikeat kuuset laitetaan myöhemmin). Lakeuden Ristiin pystytettiin taas kerran 4 metriä korkea teko kuusi, Marraskuun lopulla! Miksi joulun valmistelut aloitetaan varhaisemmin vuosi vuodelta.

Kauneimmat joululaulut tilaisuudet lähempänä joulua saa edelleen suuret ihmismassat liikkeelle, eli tavalliset ihmiset, jotka ei käy muuten kirkonpenkkiä kuluttamassa, niin käyvät laulamassa tai kuuntelemassa joululauluja, hyvä niin.

Itselle on kaksi erityisen tärkeää työpäivää talvelle, toinen Itsenäisyyspäivä, ja toinen Jouluaatto, molempiin päivisiin hoidan sankarihaudoille äänentoiston, siellä on hartaushetket. Jouluaaton työpäivä on merkittävä, sytytän kaikille sankarivainajille kynttilän kiven eteen. Näen tosi paljon tuttuja ihmisiä päivän aikana, kun kansainvaellus omaisten haudoille lisääntyy vuosi vuodelta. Nämä työpäivät on tullut hoidettua noin 30 kertaa. Jouluaattona hartaus on klo 16, ja sen jälkeen kerään äänentoistolaitteet pois, ja vielä kierros hautausmaalla ihailen kynttilämerta.

Toivotan teille kaikille Hyvää Joulua ja Onnellista Uutta Vuotta!

Harri Kosola
Kirkonpalvelijat ry puheenjohtaja

Joulun salaisuus (Luuk. 2: 1-20)

Joulu synnyttää ihmisissä monenlaisia tunteita ja mielikuvia. Tuosta ajankohdasta itse kukin hakee syvempää ymmärrystä oman arkisen elämänsä keskellä. Mitä se mahtaa olla? Se on osalle ihmisistä levon, pysähdyksen, rauhan ja lapsuuden joulun etsimistä. Mitä se sinulle on? Voisitko sinä löytää itsesi ajatuksissasi seisomassa Jeesus-lapsen seimen äärellä ihmettelemässä, mitä nyt juuri on tapahtunut täällä kaukana Betlehemissä? Vai olet-

ko sitä mieltä, että joululla ja sen sanomalla ei ole enää tässä ajassa mitään kristillistä merkitystä? Onko siis aika haudata tämä ajankohta ja poistaa se kalenterista tai lopettaa sen viettäminen?

Viimeaikaisten julkisten keskustelujen pohjalta on syytä kysyä: miten meidän käy, jotka haluaisimme säilyttää suomalaisessa kulttuurisessa menneiden sukupolvien tavan viettää joulua. Onko meillä sijaa tässä yhteiskunnassa, jossa enemmän pidetään huolta niiden oikeuksista, jotka eivät halua viettää joulua kristillisten arvojen pohjalta? Onko joulun keskeisen ilosanoman aika ohi?

Kaikesta huolimatta joulun ajassa on jotakin ihmeellistä salaisuutta, jota on vaikea selittää. Monet ihmiset näkevät valtavasti vaivaa monella tavalla, jotta joulun salaisuus toteutuisi, mitä se sitten kullekin on. Tähän kaikkeen haetaan vastausta joulunajan tilaisuuksista, kauneimmista joululauluista ja hautausmaile viedyistä kynttilöistä. Niiden valo pimeyden keskellä antaa aavistuksen siitä, mitä kerran tapahtui Betlehemissä jouluyönä, kun paimenet

saivat tiedon Jeesus-lapsen syntymästä.

Joulussa toteutui Jumalan pelastussuunnitelma. Luvatus lapsen syntymä on suuri salaisuus. Hänessä Jumalan valtakunta tuli lähelle. Jeesus-lapsi loi ihmiskunnalle uuden olotilan: rauhan. Tämä ei kuitenkaan tarkoittanut maailmanrauhaa, vaan sovintoa Jumalan ja ihmisten välillä. "Jumalan on kunnia korkeuksissa, maan päällä rauha ihmisillä, joita hän rakastaa." (Luuk. 2:14)

Vaativattomiin oloihin syntynyt Joosefin ja Marian lapsi oli ja on Jumalan lupaama pelastus koko maailmalle. Tästä me saamme iloita jouluna, kun sytytämme kynttilät palaamaan meille rakkaitten ihmisten haudoilla ja samalla voimme nauttia siitä rauhasta, minkä valomeressä kylpevä pimeä hautausmaa luo silmiemme eteen.

"Kansa, joka pimeydessä vaeltaa, näkee suuren valon." (Jes. 9:1)

Keijo Toivanen
Kunniasuntio

JOULUAATTO

Pyhä Jumala, me emme aina ymmärrä aikaa, jota elämme. Emme jaksa odottaa sinun aikaasi. Väsymme ja unohdamme valvoa.

Kiitos, että pieni Jeesus-lapsi on lupausten täyttymys, vastaus odotukseen, lohdutus kaipaukseen.

Kun olemme vaarassa menettää toivomme, vahvista uskoamme. Anna uskomme juurtua häneen.

Anna-Mari Kaskinen

Marraskuinen arkipäivä matkalaissuntiona Lahdessa

Olen aloittamassa ensi vuoden alusta kolmivuotisen pestin Kirkonpalvelijoiden hallituksessa. Kesäkuun lopussa Lahdessa pidetyillä Kirkonpalvelijoiden kesäpäivillä sain paikalla olevilta jäseniltä valtuutuksen tähän luottamustehtävään tiukassa äänestyksessä. Toivon, että voin olla luottamuksen arvoinen. Teen parhaani, että jollakin tavoin voisin vaikuttaa siihen, että meidän kaikkien on jatkossakin hyvä tehdä töitä seurakunnassa. Luotan siihen, että kahvinjuonnin lomassa voidaan rohkeasti vaalia myös kirkonpalvelijoiden etuja työehtosopimuksien vaihtuessa. Joulun jälkeen on aika kääriä hihat ja alkaa töihin.

Itse teen töitä ns. kiertävänä suntuona Lahdessa. Minulle tämä toimi on aivan uusi, aiemmin Tampereella tein vuosia töitä samassa työpisteessä. Tammikuun puolessa välissä kun aloitin täällä, niin kyllä hirvitti aika paljon, miten kummassa koskaan opin muistamaan avaimet, kaapit, ihmiset, aikataulut jne. Jotakin on tullut opittua, ainakin kaikki tilaisuudet on pidetty ja nykyään muistan jo siivouskaappien paikat ja löydän albat kaapeista. Tosin, olen käynyt vasta noin puolet tiloista läpi, joten opittavaa riittää tulevaisuuteenkin. Matkalaisen työ on ollut mukavaa tähän saakka.

Kerronpa teille yhden arkipäivän touhuista Launeen kirkolla marraskuun pimeänä päivänä;

Aamulla ennen auringon nousua löydän lopulta kirkon ulko-oven avaimen, jätän päällysvaatteet pukuhuoneeseen ja pistän eväät jääkaappiin. Sitten on tullut aika alkaa siivoustyöt. Tämä kirkko on sellainen monitoimitalo, jossa tiloja riittää, joten ripeästi saa töitä tehdä aamukahviin saakka. Työtoverin kanssa keitämme Juhla Mokkaa ja jutustelemme hetken aamupalan lomassa.

Aika rientää ja lähdän katsomaan, miten kirkkosalissa pidettävä aamurukous on vetänyt seurakuntalaisia paikalle, kolme iäkkäämpää henkilöä näemmä. Poistun paikalta ja puhelin alkaa soimaan nykyaikaisen muodikkaasta melodiana. Vastattuani, seurakuntas sihteeri kertoo, että papille on tullut äkillinen este ja pitäisi mennä kertomaan aamurukouksen peruuntumisesta. Eipä muuta kuin kirkkosaliin takaisin, odottavan näköiset seurakuntalaiset kääntyvät katsomaan kuka saapuu. Kerrottuani viestin he tuumaavat keskenään, että voisihan sitä laulaa virren yhdessä. Pikainen tilanearvio tapahtuu suntuomaisen automaattisesti ja sanon, että minä haen Raamatun sakastista ja luen siitä Psalmin 139. Niin me yhdessä laulamme virren, yksi seurakuntalainen lukee esirukoukset ja niiden puolesta rukoillaan. Sitten toinen seurakuntalainen kertoo pienen tarinan hartaudeksi, minä luen Psalmin ja lopuksi yhteen ääneen lausumme Herran siunauksen. Se vei vartin verran aikaa, mutta kaikki me lähdimme hymyssä suin jatkamaan päivän viettoa.

Jatkan jälleen siivouspuuhia, puhelin soi ja neuvon kasteperhettä tulevaan kastetilaisuuteen liittyen. Taas se soi ja tällä kertaa lupaan hakea kastekynttilöitä virastolta ja viedä ne seurakuntatalolle. Kolmannella soitolla esimies on

langan päässä ja sovimme, että sunnuntaina teen toisen työtehtävän työvuorolistallani olevan iltatilaisuuden lisäksi. Vielä juttelen yhden työtoverin kanssa kännykän välityksellä ja lupaan seuraavana päivänä tulla hänen avukseen kirkolle seurakuntatalolle merkityn työvuoron sijasta. Mietin itsekseni, että ennen varmuudella ehdittiin keskittyä enemmän konkreettisiin työtehtäviin, kun ei ollut puhelinta taskussa joka paikassa. Syön pikaisesti eväät, puhdistan kahvautomaatin ja pistän astiat pesukoneeseen, tarkistan sähköpostin ja silmäilen nopeasti uutta työvuorolistaa.

Hieman kiireellä siirryn seurakuntien talolle tapaamaan seurakuntayhtymän toimittajaa, joka haastattelee minua sovitusti lyhyttä lehtijuttua varten. Haen sitten seurakuntasihteeriltä kastekynttilät, jotka seuraavana päivänä toimint seurakuntakodille siitä ohitse ajaessani. Ajelen hetkeksi kotiin syömään ja viettämään aikaa aviomiehen ja äänekkään kissan kanssa, joka pitää minua palvelijanaan. Avaan useasti ulko-oven ja päästän kattia sisään ja ulos. Hänen äänensä on niin kantaava, että huuto kuuluu kiinni olevan ulko-oven läpi.

Ajelen illalla vielä takaisin Launeen kirkolle arki-illan avainmessua valmis-telemaan. Marraskuun pimeyteen on mukava sytyttää kirkkosalin valot, jotka ikkunan läpi loistaessaan kutsuvat ihmisiä sisään. Illan ehtoollinen toteutetaan dipaten, joten jälkitiskiä ei tule

paljon mietin tyytyväisenä. Laitan viisikieliset esille ja sytytän kynttilät, hetki on aikaa vaihtaa ajatuksia papin ja illan kanttorin kanssa. Kaikki on valmiina, kun laitan kirkonkellot automaattista soimaan hetkeä ennen messua. Istun itsekin saliin muiden kanssa hiljentyämään Taivaan Isän huolenpitoon. Illan sana, veisuut ja ehtoollinen koskettavat myös matkalaista muistuttaen näkymättömän todellisuudesta. Huomioin, että paikalla on joukko nuoria ihmisiä ja siitä olen iloinen, heissä on kirkon tulevaisuus. Ilta pimeällä viimeiseksi sammutan valot ja suljen ovet kiitosuutta tuntien. Päivän toimet on saatu tehdyksi.

Kotiin ajaessani mietin tulossa olevaa sution kiireisintä vuodenaikaa – joulua. Siihen valmistautuminen vaatii paljon uurastusta, mutta tuo mukanaan myös mieleenpainuvia hetkiä. Toivon, että joulun sanoma saavuttaa oman sydämeni, kun lopulta on aikaa levähtää.

Illoisia joulunajan työrupeamia kaikille teille kirkonpalvelijoille toivoo matkalaissuntio Lahdesta

Mari Antila

Työnkuvaus; Ari Haapoja, Seinäjoen alue seurakunta

Olen uusi Kirkonpalvelijoiden hallituksen jäsen. Marraskuussa 2019 oli minulla ensimmäinen hallituksen kokous. Ihan outoon porukkaan en tullut, sillä varajäsenen ominaisuudessa olen muutamia kertoja aiemmin ollut mukana. Siis tuttuja henkilöitä, joiden kanssa saan työskennellä ja tehdä hyviä päätöksiä.

Olen Seinäjoen alue seurakunnan vahtimestari. Olen toiminut tässä tehtävässä nyt 12,5 vuotta. Nykyisin tehtäväkenttäni on aika laaja, sillä siihen kuuluu Seinäjoen alue seurakunnan lisäksi myös Seinäjoen kappeliseurakunnat Nurmo, Peräseinäjoki, Ylistaro.

Tehtäväkuvani on siis näissä seurakunnissa järjestää kirkolliset toimitukset, kasteet, vihkimiset, siunaukset, messut ym. kirkolliset toimitukset. Lisäksi tehtäviin kuuluu tilojen valmistelu ja siihen liittyviä laitteistojen laittoa ja opastusta.

Työn on aika paljon asiakastyötä. Asiakkaiden neuvomista, ohjaamista. Tilojen esittelyä omaisille. Ja mikä tärkeää, olla tukena ja saatavilla kaikissa elämän tilanteissa mitä seurakunta tarjoaa.

Olen viihtynyt hyvin tässä tehtävässäni. Enkä vaihtaisi seurakuntatyötä mihinkään muuhun työhön. Tämä työ antaa myös itselleni hyvin pal-

jon. Lisäksi haluan sanoa, että Seinäjoen seurakunta on ja on ollut hyvä työnantaja minulle nämä vuodet mitä olen saanut täällä työskennellä. Ja jos Jumala suo niin vielä olisi runsas kolme vuotta eläkeikään, mutta sitä ennen on vielä monet, monet tilaisuudet ja työtehtävät odottamassa.

Eikä tässä enää pitkää tarvitse odottaa kun alkaa joulukiireet taas olla käsillä. Siispä Toivotan oikein hyvää ja rauhaa joulunaikaa ja siunattua vuotta 2020 kaikille lukijoille täältä Seinäjoen seurakunnasta.

Ari Haapoja

Kirkonpalvelijat ry:n OPINTO- JA KOULUTUSPÄIVÄT Helsingissä 23.–24.6.2020

– Mielen hyvinvointi –

TIISTAI 23.6.2020

- 8.00 Tulokahvit ja ilmoittautuminen**
* Original Sokos Hotel Presidentti
Eteläinen Rautatiekatu 4, Helsinki
- 9.00 Kesäpäivien avaus**
* Kaarlo kokoustila
* Harri Kosola, puheenjohtaja, Kirkonpalvelijat ry
* Puheenjohtaja Antti Ruuskanen, Kirkon alat ry
* Toiminnanjohtaja Paula Aaltonen, Kirkon alat ry
* Töölön seurakunnan edustaja
* Wille Riekkinen, Emerituspiispa
- 10.00 Työikäisten mielenterveysongelmien ennaltaehkäisy**
* Kaarlo kokoustila
* Marja-Liisa Kiiski, diakoni, Espoonlahden srk
* Liisa Pohjonen, diakoni, Espoonlahden srk
- 11.30 Lounas**
* Presidentti-sali
Original Sokos Hotel Presidentti
- 13.00 Työmarkkinatilanne**
* Kaarlo kokoustila
* Paula Aaltonen, Kirkon alat ry
* Anna Kaarina Piepponen, Kirkkoneuvos
Kirkon työmarkkinailaitos
- 14.30 Kahvit**
* Original Sokos Hotel Presidentti, Kahvitori
- 15.00 Sukupuolisuuden ja seksuaalisuuden kohtaaminen seurakunnassa**
* Kaarlo kokoustila
* Mio Kivelä, erityisnuorisotyönohjaaja
Kirkkonummen suomalainen srk
- 16.30 Vuosikokous**
* Kaarlo kokoustila
Original Sokos Hotel Presidentti
- 18.00 Päivällinen**
* Presidentti-sali
Original Sokos Hotel Presidentti

KESKIVIIKKO 24.6.2020

- 8.30 Viikkomessu**
* Temppeliaukion kirkko
Lutherinkatu 3, Helsinki
* Töölön seurakunnan edustaja
* Wille Riekkinen, Emerituspiispa
- Kirkkoesittely**
* Temppeliaukion kirkko
Toni Vesterinen, pääsuntio
- Valokuvaus**
* Temppeliaukion kirkon sisällä
- 10.00 Ruokahävikki seurakunnissa**
* Kaarlo kokoustila
* Ismo Korhonen, Ruoka- ja siivouspalvelupäällikkö
Hausjärven kunta
- 11.30 Lounas**
* Presidentti-sali
Original Sokos Hotel Presidentti
- 12.30 Raamattuluento**
* Kaarlo kokoustila
* Wille Riekkinen, Emerituspiispa
- 14.00 Kesäpäivien päätös**
* Seuraavat opinto- ja koulutuspäivät
29.–30.6.2021, Turku
- 14.30 Lähtökahvit**
* Original Sokos Hotel Presidentti
Kahvitori

**Majoitus: Original Sokos Hotel Presidentti,
Eteläinen Rautatiekatu 4, Helsinki**

- Kaksi yöä, täysihoito ja osallistumismaksu, tulo hotelliin 22.6. (390,-)
- Yksi yö, täysihoito ja osallistumismaksu, tulo hotelliin 23.6. (340,-)
- Ei majoitusta, ruokailut ja osallistumismaksu, (250,-)

Ilmoittaudu www.kirkonpalvelijat.fi tai
Kari Hartikainen p. 050 520 7003 – 10.6.2020 mennessä.

Moni jouluperinne on muualta peräisin

Joulukuusi

Ilmeisesti perinne on peräisin Saksasta ja Baltian maista vuosisatojen takaa. Saksassa aikoinaan ensimmäisiä joulupuita roikotettiin katosta latva alaspäin. Suomeen joulupuut tulivat 1800-luvulla.

Joulukalenteri

Ensimmäinen painettu kuvajoulukalenteri ilmestyi Saksassa 1900-luvun alussa, luukut kalentereihin keksittiin 1920-luvulla. Suomeen joulukalenterin toivat partiolaiset vuonna 1947.

Joulurauhan julistus

Keskiajalla tapa oli yleinen Pohjoismaiden kaupungeissa. Turussa se julistettiin ensi kertaa vuonna 1320.

Joululaulut

Supisuomalaisiakin joululauluja löytyy, mutta moni joululaulu on tuontimusiikkia. Enkeli taivaan -virren on sanoittanut ja mahdollisesti säveltänyt Martti Luther 1500-luvulla. Jouluyö, juhlayö -virsi on sävelletty Itävallassa vuonna 1818.

Joulukortit

Joulukorttien lähettelyn keksimisestä kiitettäkään englantilaista Henry Co-

lea, joka kehitti ensimmäisen painetun kortin vuonna 1843. Sitä ennen ne olivat käsin maalattuja ja myös kalliita.

Jouluruoat

Joulun on siirtynyt piirteitä kekristä, ja sieltä tulee myös osa ruokaperinteistä. Kinkku vakiintui 1900-luvun alussa ja siinä saattoi yhdistyä kaksi tapaa; herasväki söi possua ja kansa paistettua takajalkaa.

Glögin historia viittaa Saksaan, jossa punaviinistä ja mausteista tehtyä hehkuviiniä eli glühweiniä juodaan yhä. Ruotsi-Suomessa sitä on juotu keskiajalta.

Piparkakkuja tuotiin idäntuliaisina Eurooppaan ristiretkien myötä ja Suomeen ne päätyivät Ruotsin kautta. Toki ne ovat muotoutuneet vuosisatojen varrella. Piparkakkutaloja on rakennettu 1920-luvulta Hannu ja Kerttu -sadun inspiroimana.

Tapa piilottaa puuroon manteli on läh-

töisin Englannista, jossa loppiaisena piilotettiin papu ohrapuuroon.

Joulupukki ja tontut

Joulupukin esikuva on Myran kaupungissa nyky-Turkissa 300-luvulla elänyt piispa Pyhä Nikolaus, jonka hyväsydämisyydestä kerrottiin tarinoita. Hollannissa hänen nimestään tuli Sinterklaas, ja siitä Yhdysvalloissa Santa Claus. Suomalaisen joulupukin nimi taas viittaa nuuttipukkeihin. Joulupukin punainen takki on peräisin Yhdysvalloista ja sen leviämisessä auttoi Coca-colan kampanja.

Suomeen joulupukki tuli 1800-luvulla ja Korvatunturilla hän on asunut siitä lähtien kun radion Markus-setä kertoi niin vuonna 1927.

Tiernapojat

Idea on syntynyt keskiaikaisista mysteerinäytelmistä, jotka kuvaavat raamatullisia tapahtumia. Kolmen tietäjän tarinaa kerrottiin ainakin Saksan Kölnissä. Suomessa tiernapojat ovat kiertäneet 1700-luvun lopulta.

Joululahjat

Lahjoja on annettu joulukuun aikoihin jo ennen kristittyjen joulua. Roomalaisille se oli ollut tuttua jo pitkään ennen kuin joulua alettiin viettää.

Joulusauna

Suomalainen perinne!

Juttu julkaistu Savon Sanomissa 4.12.2019

Kirkonpalvelijat ry:n vuosikokous

pidetään tiistaina 23.6.2020 klo 16.30 Original Sokos Hotelli Presidentti, Kaarlo kokoustila, Eteläinen Rautatiekatu 4, Helsinki.

Kirkonpalvelijat ry:n hallitus

Harri Kosola, puheenjohtaja

Kari Hartikainen, sihteeri

Helsinki 21.11.2019

Paikallinen sopimus on hyvä renki, mutta huono isäntä

Paikallisen sopimisen edellytyksistä ja tarpeesta on muutaman viimeisen vuoden aikana käyty aktiivista keskustelua. Aihe on jälleen vahvasti esillä, kun sopimuskierron on käynnissä ja uusista virka- ja työehtosopimuksista neuvotellaan.

Suomen työmarkkinoiden sopimusjärjestelmä on lähtökohtaisesti hyvin säädelty. Työehtosopimukset ovat liiksäksi yleissitovia. Ammattiliittojen historian ja kehityksen punainen lanka on ollut juuri siinä, että työehdoista sopiminen on onnistuttu muuttamaan yksilökohtaisesta sanelusta kollektiiviseksi sopimiseksi.

Kirkon omassa virka- ja työehtosopimuksessa (KirVESTES) sovitaan keskitetysti monista palvelussuhteen ehdoista, esimerkiksi palkoista, työajoista ja vuosilomista sekä Kirkon yhteistoimintasopimuksessa työnantajan ja henkilöstön välisestä yhteistoiminnasta. Nämä sopimukset sitovat kaikkia työnantajia.

Keskitetyissä sopimuksissa ei kuitenkaan voida riittävästi ottaa huomioon yksittäisten seurakuntien tarpeita ja siksi on mahdollista paikallisesti sopimalla poiketa KirVESTES:n sopimusmääräyksistä. Kirkon alalla määräykset paikallisesta sopimustoiminnasta löytyvät pääsopimuksen 14 §:stä. Lisäksi myös muualla, esimerkiksi yhteistoimintasopimuksen 1 §:ssä, on määräyksiä paikallisesta sopimisesta.

Luottamusmiehellä on iso vastuu, kun hän tekee ratkaisuja joko työpajan tai edustamiensa työntekijöiden puolesta. Työpaikkatason sopiminen vaatii neuvottelutaitoja ja osapuolten mahdollisimman tasavertaista asemaa sekä riittävien taustatietojen jakamista. Sokkona on mahdotonta sopia.

Työntekijän kannalta parasta paikallista sopimista on edelleen yhdistyä ja järjestäytyä, jolloin on oma luotta-

musmies tekemässä paikallisia sopimuksia. Järjestäytymättömillä työntekijöillä kun ei ole edustusta neuvottelupöydissä.

Ennen kuin ryhdytään neuvottelamaan paikallisesta virka- ja työehtosopimuksesta tulisi pohtia vastauksia ainakin seuraaviin kysymyksiin: Onko kyseessä asia, josta voidaan sopia paikallisesti? Miksi asiasta halutaan tehdä paikallinen sopimus? Onko kyseessä työnantajan työnjohto- ja valvonta-oikeuteen kuuluva asia, josta ei tarvitse tehdä erillistä päätöstä ollenkaan?

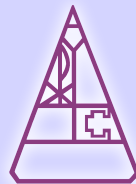
On ensiarvoisen tärkeää, että sopimukset tehdään selkeiksi ja ymmärrettäviksi. Osapuolilla tulisi olla yhteinen näkemys siitä, mitä ollaan hakemassa. Liitossa törmäämme toisinaan siihen, että osapuolille on itselleenkin jäänyt epäselväksi, mitä oikeastaan sovittiin.

Niin tuottavuuden kuin työelämänkin kehittäminen ovat päättymättömiä tarinoita. On sekä työnantajan että työntekijän yhteinen etu löytää toimintatapoja, joilla vastataan työelämän muutoksiin. Onnistuneen sopimisen edellytys on kuitenkin luottamus työnantajan ja työntekijöiden välillä ja yhteinen maali, jonka molemmat hyväksyvät. Kuten vanha sanonta kuuluu, "Tuli on hyvä renki, mutta huono isäntä", pätee myös paikalliseen sopimiseen.

Kirkon oma virka- ja työehtosopimus päivitetään neuvotellen maaliskuussa 2020. Syksyn liittokierrokset ovat käynnistyneet yskien. Toivottavasti niistä opitaan jotakin niin, että kevään neuvottelukierrokset sujuvat kitkattomammin. Aika näyttää.

Toivotan teille kaikille kirkonpalvelijoille Rauhallista Joulunaikaa ja työintoa vuoteen 2020!

Paula Aaltonen
toiminnanjohtaja

Kirkonpalvelijat ry:n hallitus 2020

HARRI KOSOLA
puheenjohtaja
puh. 050 362 0059
harri.kosola@evl.fi

ARJA AURANEN
varapuheenjohtaja
puh. 040 541 9123
arja.auranen@evl.fi

KARI HARTIKAINEN
sihteeri
PL 421, 70101 KUOPIO
puh. 050 520 7003
kirkonpalvelijat@kolumbus.fi
kari.hartikainen@evl.fi

KIRSI ROMO
puh. 040 049 9300
kirsi.romo@evl.fi

ARTO TAMPIO
puh. 0400 296 239
arto.tampio@evl.fi

TOINI TISSARI
puh. 050 432 4530
toini.tissari@evl.fi

ANNA JÄKÄLÄ
puh. 044 719 1503
anna.jakala@evl.fi

JAAKKO KARHU
puh. 0400 185 296
jaakko.karhu@hotmail.com

MARI ANTILA
puh. 040 834 8413
mari.antila@evl.fi

ARI HAAPOJA
puh. 050 339 2898
ari.haapoja@evl.fi

Jeesus oli tyttö

Tapahtui yli 20 vuotta sitten. Oli keskiviikkoilta päivä ja kello oli noin 15.00. Olin aivan yksin Vaasan kirkossa ja yhtäkkiä huomasin kirkon pääkäytävällä hyvin vanhan naisen kävelevän kumarrassa hitaasti eteenpäin kohti alttaria. Hän vaelsi aivan ensimmäisten penkkirivien kohdalle ja jäi penkin selkänojasta tukea ottaen katsomaan herkeämättä Albert Edelfeltin maalaamaa alttaritaulua; Paimenten kumarrus.

Kävelin naisen luo ja kysyin voinko jotenkin auttaa? Hän esitteli itsensä ja sanoi, että haluaa vain vielä kerran rauhassa katsella alttaritaulua. Autoin hänet penkkiin istumaan ja jäin ääneti istumaan hänen viereensä.

Pitkän tovin istuttuaan hän kääntyi hymyillen puoleeni ja kysyi: Tiedätkö että taulun Jeesuslapsi onkin tyttö?

Hän kertoi, että kun hän oli aivan pieni, hänen vanhempansa olivat taitelija Edelfeltin hyviä perhetutuja ja koska taitelijalla ei tuolloin ollut vauvamallia – pieni tyttö sai olla taulun Jeesus.

Jesus var en flicka

Det hände för över 20 år sedan. Det var en onsdag eftermiddag och klockan var ungefär 15.00. Jag var alldeles ensam i

Trefaldighetskyrkan då jag vid mittgången plötsligt såg en riktigt gammal dam långsamt och framåtböjd vandra mot altaret. Hon vandrade tills hon kom fram till de främre bänkraderna där hon stannade och lutade sig mot den första bänkraden samtidigt som hon intensivt tittade på altartavlan; Herdarnas tillbedjan som målats av Albert Edelfelt.

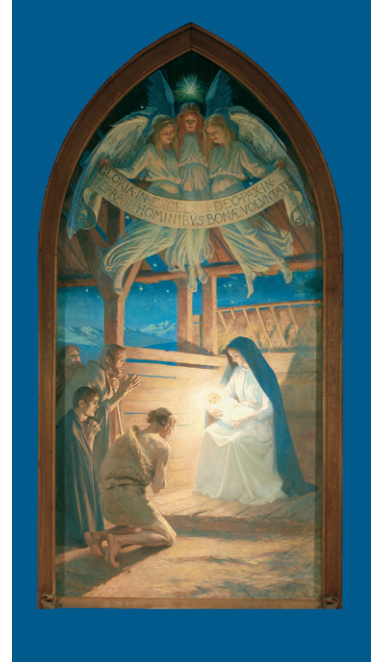
Jag gick fram till damen och frågade om jag kan hjälpa till? Hon presenterade sig och sade att hon ännu en sista gång i lugn och ro ville titta på altartavlan. Jag hjälpte henne sätta sig på bänken och satte mig tyst bredvid henne.

Efter en lång stund vände hon sig leende mot mig och frågade: Vet du att Jesusbarnet i tavlan egentligen är en flicka?

Hon berättade att hennes föräldrar varit konstnär Edenfelts familjebes-

kanta och att konstnären vid den tiden saknade en nyfödd baby som modell – så den lilla flickan fick vara tavlans Jesus.

Jukka Kaukaja

Kirkon alat ry

- *palveleva ammattiliitto*

Asemamiehenkatu 2, 6. krs., 00520 HELSINKI
Puh. 0207 912 530
www.kirkonalat.fi
etunimi.sukunimi@kirkonalat.fi
Toimisto on avoinna ma-pe klo 9.00–15.00.

Paula Aaltonen

Toiminnanjohtaja

Toimiston johtaminen, hallinto- ja neuvotteluasiat
Puh. 0400 236 881

Chanthy Nybergh

Viestinnän koordinaattori

Digipalvelut ja visuaalinen viestintä
Puh. 040 508 6606

Anna-Maria Numminen

Lakimies

Evl ja ort. sopimusneuvonta ja -neuvottelut, lainopillinen neuvonta, sosiaaliturva-asiat, liittojuristi
Puh. 040 504 0770

Pekka Pietinen

Lakimies

Evl ja kr. järjestöjen sopimusneuvonta ja -neuvottelut, lainopillinen neuvonta, luottamusmieskoulutus
Puh. 040 775 3889

Ilona Lehmus

Alue- ja opiskelijatoiminta, liiton kurssit, yhteydet järjestöihin ja kouluttaviin laitoksiin
Puh. 040 357 3981

Galina Voloshina

Toimistosihtööri

Jäsenrekisteri, jäsenpalvelu, osoitteenmuutokset, kurssi-ilmoittautumiset
Puh. 0400 882 012

Jaana Kovanen

Kirjanpitäjä

Talous, laskutus, jäsenrekisteri
Puh. 0400 214 437

Kirkonpaltwelija

Joulumuistoja

Tätä kirjoittaessani on marraskuun puoliväli ja vettä sataa lotisemalla.

Pieni lumikerros joka täällä Hämeenlinnassa oli on kuten sanonta kuuluu ”menneen talven lumia.” Joulun tuntu ja tunnelma on vielä kaukana.

Palaan kuitenkin ajatuksissani 1980 luvulle, kirkonpalvelijaurani alkuvuosiin. Palvelin silloin seurakuntamestarina Karvian seurakunnassa, Pohjois-Satakunnassa.

Työhöni liittyvät jouluvalmistelut alkoivat yleensä marras-joulukuun vaihteessa joulukuusten hakureisulla. Kuuset haettiin noin kymmenen kilometrin päästä, seurakunnan metsästä. Haku tapahtui tutun maanviljelijän kanssa hänen traktorillaan. Seurakunnan metsä oli suoperäistä ja joulukuuseksi kelpaavia kuusia oli vaikea löytää tai pidimme rimaa liian korkealla! Aina kuuset kuitenkin löytyivät ja tyytyväisinä joimme voileipäkahvit päätteeksi kodissani.

Kirkon markille varattiin aina kaksi kuusta, sisä- ja ulkokuusi. Ulkokuusi perinteen mukaan laitettiin itsenäi-

syyspäiväksi sankarihaudoille. Seppeleenlaskutilaisuuden ajaksi alueelle sytytin myös aidot tervapadat, jotka myöhemmin vuosina korvattiin ulkotulilla.

Kirkon joulukuusi laitettiin vasta Kauneimmat Joululaulut tilaisuuteen.

Se pidettiin viimeisenä sunnuntaina ennen joulua. Jumalanpalveluksen jälkeen kuusi kannettiin vaimoni kanssa sisään, laitettiin jalkaan, tähti latvaan ja sähkökynttilät oksille, siinä se!

Työurani alussa ainakin Karviassa Kauneimmat laulettiin monisteista, lauluvihot tulivat käyttöön vasta myöhemmin. Tilaisuudessa oli muutakin ohjelmaa, näytelmä tai kuvaelma. Itsekin olin joskus mukana roolihenkilönä.

Urani alussa Karviassa jouluaamun kirkko oli suosituimpi kuin jouluaaton hartaus. Karvian kirkkoon mahtuu 500 ihmistä. Se oli jouluaamuna aivan täysi. Joulukirkko alkoi kello seitsemän ja ensimmäiset kirkkovieraat tulivat aamu-kuudelta. Kirkon täysi väkeä oli mielestäni paljon, sillä pitäjän väkiluku oli tuolloin vähän yli 3000 henkeä. Myöhemmin vuosina sielläkin joulutavat muutui, kirkossa alkoi jouluaamuna olla tilaa ja aattona täyttä.

Olin yleensä joulun töissä ja tapaninpäivän sain vapaaksi. Perheeni sopeutui tilanteeseen varsin hyvin. Pienessä seurakunnassa tilaisuuksia oli kuitenkin vähän joten omalle joulunvietolle jäi aikaa.

Kerran kuitenkin rohkaistuin kysymään -90 luvun taitteessa aikaisin syksyllä kirkkoherralta saisinko seuraavan joulun kokonaan vapaaksi.

Rovasti sanoi, että sellaista ei meinaa. Oli vähän aikaa hiljaa ja sanoi ettei siihen oikein estettäkään löydä! Näin sitten sovittiin. Se oli Karviassa viettämämme 16 vuoden aikana ainut kokonainen vapaa joulukuusi, mutta sitäkin muistorikkaampi. Ehkä kirjoitan siitä vielä joskus.

Lopuksi vielä muisto ensimmäisestä joulustani suntiona vuonna 1983.

Karvian hienossa noin 220 vuotta vanhassa puukirkossa on kolme kynttiläkruunua. Niissä on sähkölamput mutta myös kynttilät. Niitä oli tapana polttaa jouluaamuna ja uudenvuoden aattona. Vanha suntio sanoi minulle, että kun rupeat puoli seitsemältä niitä sytyttelemään, niin hyvin ehdit. Kynttilöitä on kolmessa kruunussa yhteensä 75. Tein työtä käskettyä ja huomasi varsin pian että kiirehän tässä tulee.

Seurakuntalaisia tulee oven täydeltä ja minä käytävällä tikkaineni heidän jaloissa. Hiki ja paine kova, mutta sain kynttilät palamaan juuri ennen seitsemää! Mutta se tunnelma ja kauneus kun sammutin valot saarnan ajaksi palautti uunarustukseni. Se oli Karviassa ainut kerta kun kynttilöiden kanssa tuli kiire. Opin kerrasta varaamaan riittävästi aikaa!

Joulut Karviassa ovat jättäneet minulle hyvät muistot ja lähtemättömän jäljen.

Toivon teille kaikille kirkonpalvelijaystäville Hyvää ja Siunausrikasta Joulua!

Osmo eläkesuntio

Jumala.
Näinä päivinä, kun on
kaikkein pimeintä,
me kiitämme sinua
käännekohdasta,
hetkestä, jolloin emme
enää kulje tihenevässä
pimeydessä
vaan näemme sinun
valosi.

Keskellä kaikkein
pimeintä aikaa sinä
käännät kasvosi meihin
ja valaiset elämämme
vastasyntyneen valolla.

Pirjo Kantala

Nostalgiajoulukuu

Pääasiallinen työpisteeni, Tapiolan kirkko, on tarkoitus sulkea ensi pääsiäisen jälkeen peruskorjauksen vuoksi. Remontti tulee kestäämään vähintään puoliosta vuotta eli vähintään yhden joulun tilaisuudet hoidamme muualla kuin kirkossa. Menossa on ollut siis eräänlainen 'nostalgiajoulukuu'. Ensimmäinen adventti meni jo, ja konsertti-illat ovat parhaassa vauhdissa. Jouluyön messun jälkeen voi tulla hieman haikaa olo; vuoden päästä tämä on muualla.

Kirkko lähtee pyörille. Meidän pitää jalkautua. Mennään sinne, missä ihmiset jo ovat. Niin lähtee, niin pitää ja mennään toki. Mutta kyllä ihmiset tulevat Suomen hienoihin kirkkoihin ja kappeleihin. Kuten tulivat ensimmäisenä adventtina ja tulevat joulukonsertteihin ja aivan varmasti tulevat jouluaattona. Kirkonpalvelijan työ poikkeaa muusta seurakuntatyöstä siinä, että kauniit kirkkomme ja kappelimme ja muut seurakuntatilamme ovat niin tärkeä osa työtämme. Ei kirkonpalvelija voi pelkästään jalkautua, koska tilojamme halutaan ja pitää käyttä.

Jumala on läsnä siellä, missä seurakunta kokoontuu. Aivan varmasti on.

Mutta olen myös varma siitä, että Jumala on läsnä kirkkoissamme ja kappeleissamme silloinkin, kun seurakunta ei varsinaisesti ole koolla siellä. Epäilijälle sanon: 'Astu aamulla tyhjään kirkkoon, istahda penkkiin hetkeksi ja väitä sen jälkeen, että et tunne Jumalan läsnäoloa.'

Menossa on ollut vähintään värikäs työtaistelujen syksy: postin sopimussotku johti ainakin välillisesti pääministerin vaihtumiseen. Tilanne ei taida helpottua ensi vuoden puolella, kun terveydenhoitoalojen sopimuksia aletaan tehdä. Kuten tiedetään, myös kirkon sopimustilanne tulee olemaan hankala. Niin ison varjon uusi työaikalaki tai erilaiset tulkinnat sen vaikutuksesta kirkon työhön ovat heittäneet neuvottelujen alkamisen päälle.

Neuvottelut kuitenkin alkavat vuodenvaihteen jälkeen ja uusi virka- ja työehtosopimuksemme näkee päivänvalon. Siihen kuitenkin pitää varautua, että sopimus ei ole valmis maaliskuun lopussa, kun nykyinen umpeutuu. Tulomme luultavasti jonkin aikaa tekemään työtä sopimuksettomassa tilassa. Ei syytä huoleen: näin tehtiin myös pari vuotta sitten. Yhtään en usko, et-

tä joutuisimme lähtemään työtaistelujen tielle nytkään.

Meidän onnemme on, että hienon liittomme neuvotteluvalmius on aivan erinomainen. Neuvottelijoidemme ja koko toimiston ammattitaidon tiedämme. Liittomme linja on selkeä ja yhtenäinen. Koko hallintomme, edustajisto ja hallitus, on vielä vankemmalla pohjalla kuin aikaisemmin. Taitavien ja hyvin koulutettujen luottamusmiesten verkostomme on kattava. Kyllä tällä porukalla jäsenemme asiat hoituvat.

Olen kiitollinen, että suurin ja vanhin jäsenyhdistyksemme, Kirkonpalvelijat ry., on niin aktiivisesti mukana hoitamassa koko liittomme asioita niin edustajistossa, hallituksessa, luottamusmiehinä kuin aluetoiminnassakin. Liittomme ajaa kaikkien jäsenemme ja jäsenyhdistyksiemme asiaa samalla tavalla. Mutta aivan kuten kirkkoa ei olisi ilman kirkonpalvelijan työtä, ei liittomme olisi ilman Kirkonpalvelijat ry:tä.

Toivotan teille, hyvät Kirkonpalvelijat, Hyvää Joulua ja voimia niihin runsaisiin ja tärkeisiin kohtaamisiini, joita teillä joulun edellä ja joulun pyhinä on.

Antti Ruuskanen
Kirkon Alat ry
puheenjohtaja

JOULUAAMU

Rakas Jeesus-lapsi,
sinä synnyit pieneen Betlehemin kaupunkiin, eläinten vierelle.

Enkeli ilmoitti syntymästäsi keskellä yötä
köyhille paimenille.

Sinä synnyit niin, että kaikki pienet, heikot ja arat
voivat sinua lähestyä ja polvistua kumartamaan sinua.

Ylistämme sinua, Herramme Jeesus,
maailman Vapahtaja.

Anna-Mari Kaskinen

Kirkonpalvelija

N:o 3/2019 – 65. vuosikerta

Julkaisija/Tilaukset:

Kirkonpalvelijat r.y. - Kyrkotjänare r.f.
Puh. 050 520 7003
E-mail: kirkonpalvelijat@kolumbus.fi
<http://www.kirkonpalvelijat.fi>

Toimitus:

PL 421
70101 KUOPIO
Toimitussihteeri Kari Hartikainen

Lehden taitto:

Grano Oy, Kuopio
premedia.saka@grano.fi

Seuraava lehti:

ilmestyy ennen pääsiäistä

Toimituskunta:

Yhdistyksen hallitus

Ilmoitushinnat:

Kokosivu 350,-
1/2 sivua 200,-
1/3 sivua 150,-

ISSN-L 0355-8258